

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

SKRATKY A SLOVNÍK

SKRATKY

ARDAL	Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity
a. s.	akciová spoločnosť
ATM	Automated Teller Machine – bankomat
b. c.	bežné ceny
BCPB	Burza cenných papierov v Bratislave, a. s.
BIS	Bank for International Settlement – Banka pre medzinárodné zúčtovanie
BRIBOR	Bratislava Interbank Offered Rates – fixing úrokových sadzieb na trhu medzibankových depozitov, a. s.
CDCP	Centrálny depozitár cenných papierov
CEBS	Committee of European Banking Supervisors – Výbor európskych orgánov bankového dohľadu
CEIOPS	Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors – Výbor európskych orgánov dohľadu nad poisťovníctvom a zamestnaneckými penzijnými fondmi
CESR	Committee of European Securities Regulators – Výbor európskych regulátorov cenných papierov
CP	cenné papiere
CPI	Consumer Price Index – index spotrebiteľských cien
DDP	doplňková dôchodková poisťovňa
DDS	doplňková dôchodková spoločnosť
DSS	dôchodková správcovská spoločnosť
EBOR	European Bank for Reconstruction and Development – Európska banka pre obnovu a rozvoj
ECB	European Central Bank – Európska centrálna banka
ECOFIN	Economic and Financial Affairs Council – Rada ministrov pre hospodárske a finančné záležitosti EÚ
EFT POS	Electronic Funds Transfer at Point of Sale – platobný terminál
EK	Európska komisia
EMU	Economic and Monetary Union – Hospodárska a menová únia
ERM	Exchange Rate Mechanism – mechanizmus výmenných kurzov
ESCB	European System of Central Banks – Európsky systém centrálnych bánk
EÚ	Európska únia
EUR	euro
EURIBOR	Euro Interbank Offered Rate – fixing úrokových sadzieb na trhu eurozóny
Fed	Federal Reserve System – centrálna banka USA
FNM	Fond národného majetku
FRA	Forward Rate Agreement – dohoda o budúcej úrokovej miere
HDP	hrubý domáci produkt
HFCN	Household Finance and Consumption Network – expertná skupina zaoberajúca sa finančnou situáciou a spotrebnými výdavkami domácností
HICP	Harmonised Index of Consumer Prices – harmonizovaný index spotrebiteľských cien
HMÚ	Hospodárska a menová únia
IBRD	International Bank for Reconstruction and Development – Medzinárodná banka pre obnovu a rozvoj
ICAAP	Internal Capital Adequacy Assessment Process – hodnotenie primeranosti vnútorného kapitálu
IPP	index priemyselnej produkcie

SKRATKY A SLOVNÍK

IRB model	model založený na používaní vlastných ratingov pri kreditnom riziku
IRS	Interest Rate Swap – úrokový swap
MMF	Medzinárodný menový fond
NAV	Net Asset Value – čistá hodnota majetku
NBS	Národná banka Slovenska
NEER	Nominal Effective Exchange Rate – nominálny efektívny výmenný kurz
OCP	obchodník s cennými papiermi
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development – Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
OPEC	Organization of the Petroleum Exporting Countries – Organizácia krajín vyvážajúcich ropu
OPF	otvorené podielové fondy
p. a.	per annum – za rok
p. b.	percentuálne body
PFI	peňažné finančné inštitúcie
PFPT	podielové fondy peňažného trhu
PP	Policy Paper – analytická štúdia
PPI	Producer Price Index – index cien priemyselných výrobcov
PP NBS	pokladničné poukážky NBS
PZI	priame zahraničné investície
REER	Real Effective Exchange Rate – reálny efektívny výmenný kurz
ROE	Return on Equity – návratnosť vlastných zdrojov
ROMR	rovnaké obdobie minulého roka
RULC	Real Unit Labour Costs – reálne jednotkové náklady práce
SASS	Slovenská asociácia správcovských spoločností
SAX	slovenský akciový index
SB	Svetová banka
s. c.	stále ceny
SDX	slovenský dlhopisový index
SDXG	SDXGroup – skupina slovenských dlhopisových indexov
SEPA	Single Euro Payments Area – Jednotná oblasť platieb v eurách
SIPS	Slovak Interbank Payment System – Medzibankový platobný systém SR
SKK	slovenská koruna
SKONIA	SlovaK OverNight Index Average
SR	Slovenská republika
SRT	sterilizačný repo tender
SSP	Single Shared Platform – jednotná technická platforma pre TARGET2
SSS	Securities Settlement System – systém zúčtovania cenných papierov
STATUS DFT	aplikačný programový systém STATUS pre dohľad nad finančným trhom
ŠD	štátne dlhopisy
ŠP	Štátna pokladnica
ŠPP	štátne pokladničné poukážky
ŠR	štátny rozpočet
ŠÚ SR	Štatistický úrad SR
TARGET	Trans-European Automated Real-time Gross Settlement Express Transfer – Transeurópsky automatizovaný expresný systém hrubého zúčtovania platieb v reálnom čase
ÚFT	Úrad pre finančný trh
ULC	Unit Labour Costs – jednotkové náklady práce
USD	americký dolár
WDN	Wage Dynamics Network – expertná skupina zaoberajúca sa dynamikou miezd

WP	Working Paper – výskumná štúdia
WTO	World Trade Organization – Svetová obchodná organizácia
ZBK SR	Združenie bankových kariet SR
ZKI	zákon č. 594/2003 Z. z. o kolektívnom investovaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

SLOVNÍK

II. dôchodkový pilier – starobné dôchodkové sporenie ako súčasť povinného štátneho dôchodkového poistenia (fondový, príspevkovo definovaný systém).

III. dôchodkový pilier – doplnkové dôchodkové sporenie, dobrovoľný príspevkovo definovaný fondový systém podporovaný štátom formou daňového zvýhodnenia.

Aktuár – zodpovedný poistný matematik, ktorý zodpovedá za správnosť výpočtu poistných produktov a za výkazníctvo.

Autonómne faktory likvidity – iné faktory ako operácie menovej politiky, ktoré ovplyvňujú likviditu bankového sektora. Ide najmä o čisté zahraničné aktíva centrálnej banky, depozity ústrednej štátnej správy v centrálnej banke a obeživo.

BRIBOR (Bratislava Interbank Offered Rates) – fixing úrokových sadzieb na medzibankovom trhu s depozitmi, ktorý sa vypočítava z kotácií cien referenčných bánk pri predaji depozitov s termínovou štruktúrou od jedného dňa po 12 mesiacov. Od 1. januára 2009 ho nahrádza EURIBOR.

Cenová stabilita – medziročný nárast spotrebiteľských cien, ktorý neprekročí úroveň stanovenú NBS. Cieľom NBS v strednodobom horizonte je udržiavať rast spotrebiteľských cien meraný indexom HICP ku koncu rokov 2007 a 2008 pod úrovňou 2 %.

Centrálna parita – výmenný kurz mien jednotlivých členov ERM II voči euru, okolo ktorého sú definované hranice fluktuálneho pásma. Centrálna parita pre slovenskú korunu bola stanovená 28. novembra 2005 na úrovni 38,4550 Sk za 1 euro s fluktuácnym pásmom $\pm 15\%$.

Corporate governance – správa a riadenie spoločnosti.

Čistá emisia peňazí – predstavuje rozdiel medzi objemom peňazí, ktoré boli dané do obehu a príjmom peňazí za určité obdobie.

Dcérska spoločnosť – právnická osoba, nad ktorou je vykonávaná kontrola (vlastníctvo viac ako 50 % zo základného imania právnickej osoby alebo z hlasovacích práv právnickej osoby).

Deficit verejnej správy – rozdiel medzi celkovými príjmami a celkovými výdavkami sektora verejnej správy v prípade, ak výdavky prevyšujú príjmy. Pomer deficitu k HDP neprevyšujúci 3 % je jedným z maastrichtských konvergenčných kritérií na prijatie eura.

Deflácia – zníženie celkovej cenovej hladiny, opak inflácie.

Deflátor HDP – agregovaný cenový index, zohľadňujúci vývoj cien výrobkov a služieb v ekonomike. Vypočítava sa ako podiel HDP v bežných cenách a HDP v stálych cenách.

Devízové rezervy – rezervy Slovenskej republiky, ktorými sú zlato a iné finančné aktíva denominované v cudzích menách, držané a spravované centrálnou bankou. Slúžia na priame financovanie platobnej nevyváženosti, na nepriame regulovanie jej veľkosti prostredníctvom intervencií na devízových trhoch za účelom ovplyvnenia kurzu meny, alebo na iné ciele.

Dlh verejnej správy – hrubý dlh (vklady, pôžičky a dlhové cenné papiere bez finančných derivátov) verejnej správy na konci roka vyjadrený v nominálnej hodnote. Pomer dlhu k HDP neprevyšujúci 60 % je jedným z maastrichtských konvergenčných kritérií na prijatie eura.

Dlhodobejšie refinančné operácie (Longer-term refinancing operations) – sú refinančné repo obchody, ktoré sa uskutočňujú mesačne a zvyčajne so splatnosťou troch mesiacov. Tieto operácie sa zameriavajú na to, aby poskytovali zmluvným stranám dodatočné refinancovanie na dlhšie obdobie a realizujú ich národné centrálné banky Eurosystemu formou štandardných tendrov. Prostredníctvom týchto operácií sa Eurosystem spravidla zameriava na vytváranie dostatočnej likvidity a plynulosti finančných tokov vo finančnom sektore.

Domácnosti – obyvateľstvo, teda účty občanov, ekvivalent anglického pojmu „households“.

Dvojtýždňový repo tender NBS – štandardná repo operácia centrálnej banky, ktorou je poskytnutý alebo prijatý úver so zabezpečovacím prevodom cenných papierov, so splatnosťou 14 dní. Táto repo operácia je vykonávaná hromadnou formou (tender). Úroková sadzba na dvojtýždňový repo tender je základnou úrokovou sadzbou NBS.

Efektívne výmenné kurzy (nominálny: NEER, reálny: REER) – vážené priemery bilaterálnych výmenných kurzov slovenskej koruny voči menám hlavných obchodných partnerov. Použité váhy vyjadrujú podiel jednotlivých partnerských krajín na zahraničnom obchode SR. Reálne efektívne výmenné kurzy sú nominálne efektívne výmenné kurzy deflované váženým priemerom pomerov zahraničných cien alebo nákladov k domácim. Sú mierou cenovej a nákladovej konkurencieschopnosti krajiny.

Elektronickopeňažná činnosť – vydávanie a správa elektronických peňazí a platobných prostriedkov elektronických peňazí.

ERM II (Exchange Rate Mechanism II – mechanizmus výmenných kurzov II) – systém výmenných kurzov, ktorým sa vytvára rámec na spoluprácu v oblasti kurzovej politiky jednotlivých krajín eurozóny a tých členských štátov EÚ, ktoré sa nezúčastňujú na tretej etape HMÚ. Účasť v ERM II je jedným z maastrichtských kritérií na prijatie eura.

ESA95 – Európsky systém národných účtov z roku 1995. Spoločná metodika na zostavovanie a vykazovanie HDP, zamestnanosti a kompenzácií zamestnancov pre všetky krajiny EÚ.

EURIBOR (Euro Interbank Offered Rate) – medzibanková referenčná sadzba v rámci hospodárskej a menovej únie, ktorá bola zavedená v roku 1999. Je to sadzba, za ktorú sú eurové termínové vklady ponúkané jednou bankou inej banke na medzibankovom trhu. Zverejňovaná je o 11:00 SEČ pre spotovú hodnotu (T+2). Za výpočet a zverejňovanie bola zvolená spoločnosť Reuters.

Európska platobná rada (EPC – European Payments Council) – organizácia, ktorá združuje bankové asociácie Európskej únie.

Európsky hospodársky priestor (European Economic Area) – zahŕňa všetky členské štáty Európskej únie a Nórsko, Lichtenštajnsko a Island.

Európsky systém centrálnych bánk (ESCB) – systém centrálnych bánk tvorený Európskou centrálnou bankou (ECB) a všetkými centrálnymi bankami štátov Európskej únie.

EURO SIPS – retailový platobný systém transformovaný z medzibankového platobného systému SIPS, dňom zavedenia eura na území Slovenskej republiky prevádzkovaný Národnou bankou Slovenska.

Eurosystem – systém centrálnych bánk tvorený Európskou centrálnou bankou (ECB) a centrálnymi bankami štátov eurozóny (štátov EÚ, ktoré prijali euro).

Eurozóna – oblasť, do ktorej patria členské štáty EÚ, ktoré v súlade so zmluvou prijali euro. V eurozóne za výkon menovej politiky zodpovedá Európska centrálna banka.

Finančné spoločnosti okrem bánk – ostatné finančné spoločnosti, finanční sprostredkovatelia, penzijné a podielové fondy, poisťovacie spoločnosti.

Finančný trh (pre účely časti 4, subjekty regulované NBS) – tvoria ho štyri sektory – bankový sektor (hlavnými reprezentantmi sú predovšetkým banky a pobočky zahraničných bánk), kapitálový trh (hlavnými reprezentantmi sú predovšetkým obchodníci s cennými papiermi, správcovské spoločnosti, burza cenných papierov, centrálny depozitár cenných papierov, emitenti cenných papierov a sprostredkovatelia investičných služieb), sektor poisťovní (hlavnými reprezentantmi sú predovšetkým poisťovne a pobočky zahraničných poisťovní) a trh dôchodkového sporenia (hlavnými reprezentantmi sú predovšetkým dôchodkové správcovské spoločnosti a doplnkové dôchodkové spoločnosti).

Harmonizovaný index spotrebiteľských cien (HICP) – index spotrebiteľských cien meraný na porovnateľnej báze v členských štátoch EÚ, ktorý zároveň berie do úvahy rozdiely v národných definíciách. Harmonizovaný index je jedným z ukazovateľov pre hodnotenie cenovej stability štátu (maastrichtské konvergenčné kritérium).

Hlavné refinančné operácie (Main refinancing operations) – sú pravidelné refinančné repo obchody, ktoré sa uskutočňujú týždenne a obvykle so splatnosťou jedného týždňa. Tieto operácie realizujú národné centrálné banky Eurosystemu formou štandardných tendrov. Hlavné refinančné operácie sú kľúčovým nástrojom pri dosahovaní cieľov Eurosystemu. Sadzba na hlavné refinančné operácie nahrádza od 1. januára 2009 základnú úrokovú sadzbu NBS.

Hrubý domáci produkt (HDP) – predstavuje súhrn výrobkov a služieb vyprodukovaných v ekonomike krajiny v danom období. HDP možno členiť podľa tvorby, použitia alebo dôchodku. Najdôležitejšími agregovanými zložkami použitého HDP sú konečná spotreba domácností, konečná spotreba verejnej správy, tvorba hrubého fixného kapitálu, zmeny stavu zásob a dovoz a vývoz tovarov a služieb.

IBAN (International Bank Account Number) – medzinárodný formát bankového čísla účtu, ktoré umožňuje jednoznačnú identifikáciu klienta a automatizované spracovanie platby (v súčasnosti predovšetkým cezhraničných platieb). V podmienkach Slovenskej republiky IBAN obsahuje 24 alfa-numerických znakov (kód krajiny ISO, kontrolné číslo a číslo účtu vrátane kódu banky).

Inflácia – zvýšenie celkovej cenovej hladiny.

Inštitúcia elektronických peňazí – iná právnická osoba ako banka, zahraničná banka a Národná banka Slovenska, ak má podľa zákona o platobnom styku udelené povolenie na elektronickopeňažnú činnosť.

Jadrová inflácia – kvantifikuje mieru rastu cenovej hladiny na neúplnom spotrebnom koši. Zo spotrebného koša sú vylúčené položky s regulovanými cenami a položky s cenami ovplyvňovanými inými administratívnymi opatreniami (napr. zmena DPH, spotrebných daní, dotácií). Je súčasťou národného indexu spotrebiteľských cien.

Jedno bankové povolenie – Zahraničné banky, zahraničné finančné inštitúcie alebo inštitúcie elektronických peňazí môžu vykonávať bankové činnosti na území iných členských štátov Európskeho

hospodárskeho priestoru v súlade so Smernicou Európskeho parlamentu a rady 2006/48/ES o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií, ak oprávnenie na ich vykonávanie bolo týmto subjektom udelené v členskom štáte Európskeho hospodárskeho priestoru. Tieto subjekty môžu poskytovať svoje služby buď prostredníctvom založenia pobočky alebo voľným poskytovaním cezhraničných bankových služieb (tzv. cross-border services).

Jednodňové refinančné operácie (Marginal Lending Facility) – operácie na získanie jednodňovej likvidity od národnej centrálnej banky oproti zábezpeke akceptovateľných aktív. Zvyčajne prístup k týmto operáciám nie je limitovaný, okrem požiadavky predložiť dostatok akceptovateľných aktív. Úroková sadzba pre jednodňové refinančné operácie obvykle tvorí hornú hranicu jednodňovej sadzby peňažného trhu.

Jednodňový refinančný obchod NBS – operácia, ktorú môžu zmluvné strany (banky) využívať na získanie jednodňového úveru od centrálnej banky, založením akceptovateľných aktív. Úroková sadzba na refinančné obchody je jedna z kľúčových úrokových sadzieb NBS. Od 1. januára 2009 ju nahrádza sadzba na jednodňové refinančné operácie ECB.

Jednodňové sterilizačné operácie (Marginal Deposit Facility) – operácie na uloženie nadbytočnej likvidity v národnej centrálnej banke. Zvyčajne nie je prístup k týmto operáciám limitovaný. Úroková sadzba pre jednodňové sterilizačné operácie obvykle tvorí dolnú hranicu jednodňovej sadzby peňažného trhu.

Jednodňový sterilizačný obchod NBS – operácia, ktorú môžu zmluvné strany (banky) využívať na uloženie jednodňových vkladov v centrálnej banke. Úroková sadzba na sterilizačné obchody je jedna z kľúčových úrokových sadzieb NBS. Od 1. januára 2009 ju nahrádza sadzba na jednodňové refinančné operácie ECB.

M1 – úzky menový agregát. Zahŕňa obehivo a vklady splatné na požiadanie v PFI a v ústrednej štátnej správe (napr. na pošte – poštovej žirovej inštitúcii, alebo v Štátnej pokladnici).

M2 – širší menový agregát. Zahŕňa agregát M1 a vklady s výpovednou lehotou do 3 mesiacov vrátane (krátkodobé úsporné vklady) a vklady s dohodnutou splatnosťou do dvoch rokov vrátane (krátkodobé termínované vklady) v PFI a v ústrednej štátnej správe.

M3 – široký menový agregát. Zahŕňa agregát M2 a obchodovateľné nástroje, t. j. repo obchody, podielové listy podielových fondov peňažného trhu a dlhové cenné papiere vydané PFI so splatnosťou do dvoch rokov vrátane.

Maastrichtské kritériá – konvergenčné kritériá dané Maastrichtskou zmluvou, splnenie ktorých je podmienkou na vstup do eurozóny. Ide o štyri kritériá: kritérium verejných financií (výška deficitu a dlhu verejného sektora), inflačné kritérium, kritérium dlhodobých úrokových mier a kurzové kritérium.

Materská spoločnosť – právnická osoba, ktorá vykonáva kontrolu, tzn. vlastníctvo viac ako 50% na základnom imaní právnickej osoby alebo na hlasovacích právach v právnickej osobe, právo vymenovať alebo odvolať väčšinu členov štatutárneho orgánu, členov dozornej rady alebo iný riadiaci dozorný alebo kontrolný orgán právnickej osoby.

Osoby spriaznené s Národnou bankou Slovenska – právnické alebo fyzické osoby, ktoré sú dcérskymi účtovnými jednotkami NBS, pridruženými účtovnými jednotkami, členmi Bankovej rady NBS, blízkymi príbuznými člena Bankovej rady NBS, účtovnými jednotkami, ktoré sú kontrolované, spoločne kontrolované, alebo v ktorých majú vplyv alebo významné hlasovacie práva členovia Bankovej rady NBS alebo ich blízki príbuzní.

Pakt stability a rastu (Stability and Growth Pact) – má slúžiť ako prostriedok na zabezpečenie zdravých verejných financií v tretej etape Hospodárskej a menovej únie v záujme vytvorenia priaznivých podmienok pre cenovú stabilitu a silný udržateľný rast prispievajúci k tvorbe pracovných miest. Na tento účel pakt stanovuje, že členské štáty si určujú strednodobé rozpočtové ciele. Vymedzuje tiež konkrétny postup pri nadmernom deficite. Pakt sa skladá z uznesenia o Pakte stability a rastu prijatého na amsterdamskom zasadnutí Európskej rady 17. júna 1997 a z dvoch nariadení Rady, a to z (i) nariadenia (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o sprísňovaní dozoru nad rozpočtovými pozíciami a o dozore nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii v znení zmien a doplnkov nariadenia (ES) č. 1055/2005 z 27. júna 2005 a (ii) nariadenia (ES) č. 1467/97 zo 7. júla 1997 o urýchlení a vyjasnení implementovania postupu v prípade nadmerného deficitu v znení zmien a doplnkov nariadenia (ES) č. 1056/2005 z 27. júna 2005.

Peňažné finančné inštitúcie (PFI) – finančné inštitúcie, ktoré tvoria sektor emisie/tvorby peňazí. Patrí k nim centrálna banka (NBS), úverové inštitúcie (banky a pobočky zahraničných bánk) a všetky ostatné finančné inštitúcie, ktorých predmetom činnosti je prijímanie vkladov alebo iných návratných prostriedkov od subjektov iných ako PFI a poskytovanie úverov a investovanie do cenných papierov vo svojom mene a na svoj účet (najmä podielové fondy peňažného trhu).

Pohľadávky peňažných finančných inštitúcií voči rezidentom – pohľadávky PFI voči rezidentom iným ako PFI (vrátane sektora verejnej správy a súkromného sektora) a cenné papiere emitované rezidentmi inými ako PFI (akcie a iné majetkové a dlhové cenné papiere) v držbe PFI.

Portfóliové investície – čisté transakcie rezidentov a ich pozície v cenných papieroch vydaných nerezydentmi („aktíva“) a čisté transakcie nerezydentov a ich pozície v cenných papieroch vydaných rezidentmi („pasíva“). Zahŕňajú majetkové cenné papiere a dlhové cenné papiere (dlhopisy, zmenky a nástroje peňažného trhu). Aby sa investície posudzovali ako portfóliové, musí byť majetková účasť v podniku menšia než ekvivalent 10% kmeňových akcií alebo hlasovacích práv.

Povinné minimálne rezervy (PMR) – peňažné rezervy bánk, pobočiek zahraničných bánk, stavebných sporiteľní a inštitúcií elektronických peňazí vedené na účtoch v centrálnej banke. Ide o menový nástroj, ktorého výšku pre každého tvorca PMR určuje centrálna banka.

Priame zahraničné investície (PZI) – sú kategóriou medzinárodných investícií, ktorá odráža cieľ rezidentského subjektu jedného hospodárstva (priameho investora), ktorý získava trvalý podiel v podniku, ktorý je rezidentom iného hospodárstva ako investorovho (podnik priamej investície). Priame investície zahŕňajú počiatočnú transakciu medzi dvoma subjektmi – t. j. transakciu, ktorou vzniká priamy investičný vzťah – a všetky následné transakcie medzi týmito subjektmi a medzi pridruženými podnikmi.

Priemerná hodnota peňažného znaku – predstavuje celkovú hodnotu obeživa delenú celkovým množstvom obeživa.

Primeranosť vlastných zdrojov – pomer vlastných zdrojov k rizikovo váženým aktívam (nesmie klesnúť pod hranicu 8%). Primeranosť vlastných zdrojov predstavuje ohodnotenie bezproblémového fungovania finančnej inštitúcie v budúcnosti, t. j. je ukazovateľom, finančnej sily a dôveryhodnosti finančnej inštitúcie.

Princíp jedného povolenia – zahraničné regulované subjekty môžu vykonávať činnosti na území iných členských štátov Európskeho hospodárskeho priestoru, ak oprávnenie na ich vykonávanie bolo týmto subjektom udelené v členskom štáte Európskeho hospodárskeho priestoru. Tieto subjekty môžu poskytovať svoje služby buď prostredníctvom založenia pobočky, alebo voľným poskytovaním cezhraničných služieb (tzv. cross-border services).

Regulované ceny – ceny a poplatky stanovované ministerstvami, regulačnými orgánmi (Úradom pre reguláciu sieťových odvetví, Poštovým úradom SR, Telekomunikačným úradom SR a i.) alebo regionálnou a miestnou samosprávou. Sú súčasťou národného indexu spotrebiteľských cien.

Reinvestovaný zisk – skladá sa z podielu priameho investora (v pomere k priamej majetkovej účasti) na zisku nerozdelenom ako dividendy dcérskymi alebo pridruženými podnikmi a na zisku pobočiek nevyplatenom priamemu investorovi.

Repo operácia – poskytnutie alebo prijatie úveru so zabezpečovacím prevodom cenných papierov.

RTGS (Real Time Gross Settlement) – systém hrubého zúčtovania platieb v reálnom čase.

Sektor verejnej správy – sektor, ktorý podľa definície ESA 95 zahŕňa rezidentské subjekty orientujúce sa najmä na výrobu netrhovných výrobkov a služieb určených na individuálnu a spoločnú spotrebu a na prerozdelenie národného dôchodku a bohatstva. Zahŕňa ústrednú štátnu správu, regionálnu štátnu správu, miestnu samosprávu a fondy sociálneho zabezpečenia a nimi zriadené rozpočtové a príspevkové organizácie, ktorých tržby pokrývajú menej ako 50% ich výrobných nákladov.

SEPA (Single Euro Payments Area) – Jednotná oblasť platieb v eurách, cieľom ktorej je vytvorenie jednotného vnútorného trhu pre oblasť platobného styku v eurách.

SIPS – medzibankový platobný systém prevádzkovaný Národnou bankou Slovenska.

SSP – Single shared platform (jednotná zdieľaná platforma) – technická platforma, na ktorej je prevádzkovaný systém TARGET2.

STEP2 – celoeurópsky automatizovaný clearingový systém prevádzkovaný spoločnosťou Euro Banking Association Clearing, určený na spracovanie cezhraničných platieb v eurách.

SWIFT – Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication – poskytovateľ dátovej infraštruktúry a technológií pre výmenu platobných správ.

TARGET – (Trans-European Automated Real-time Gross Settlement Express Transfer) – Transeurópsky automatizovaný expresný systém hrubého zúčtovania platieb v reálnom čase v eurách.

TARGET2 – nová generácia systému TARGET, pričom systém hrubého vyrovnania platieb prebieha v reálnom čase v eurách s vyrovnaním v peniazoch centrálnej banky. Funguje na základe jednotnej technickej platformy SSP, cez ktorú sa technicky rovnakým spôsobom zadávajú a spracovávajú všetky platobné príkazy a prijímajú platby.

TARGET2-SK – systém Národnej banky Slovenska, ktorý je súčasťou TARGET2.

T2S – TARGET2 Securities – technická platforma na vyrovnanie transakcií s cennými papiermi.

Technické poistné – možno ho definovať ako cenu, ktorá bola dojednaná v jednotlivých poistných zmluvách bez ohľadu na spôsob ich finančného vykazovania.

Voľné poskytovanie cezhraničných služieb – výkon bankových činností zahraničných subjektov z Európskeho hospodárskeho priestoru (zahraničné banky, zahraničné finančné inštitúcie alebo inštitúcie elektronických peňazí) bez fyzickej prítomnosti na území Slovenskej republiky.

Výnosová krivka – grafické znázornenie vzťahu medzi úrokovou mierou/výnosom a lehotou splatnosti aktíva s rovnakým úverovým rizikom, ale s odlišnými splatnosťami v konkrétnom čase. Sklon výnosovej krivky možno vyjadriť vo forme rozdielu medzi úrokovými mierami dvoch vybraných splatností.

Základná úroková sadzba NBS – limitná úroková sadzba na štandardné sterilizačné repo tendre NBS – hlavné menovopolitické operácie NBS. Základnú úrokovú sadzbu vyhlasovala NBS od 1. januára 2003; ak sa v starších všeobecne záväzných právnych predpisoch používa pojem „diskontná úroková sadzba Národnej banky Slovenska“, alebo „diskontná úroková sadzba Štátnej banky česko-slovenskej“, rozumie sa tým základná úroková sadzba Národnej banky Slovenska. Od 1. januára 2009 ju nahrádza sadzba na hlavné refinančné operácie ECB.

Záloh (kolaterál) – nástroj, ktorý zabezpečuje poskytnutý úver. V prípade zlyhania dlžníka sa môže toto aktívum predať a výnos použiť na vyrovnanie úveru.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

ZOZNAM GRAFOV A TABULIEK

ZOZNAM GRAFOV

Graf 1	Index vývoja cien (ceny v USD)	12	Graf 27	Vývoj úrokových sadzieb z úverov nefinančným spoločnostiam, 3M BRIBOR-u a základnej sadzby NBS	41
Graf 2	Medziročná zmena cien komodít	12	Graf 28	Vývoj úrokových sadzieb z poskytnutých úverov domácnostiam	41
Graf 3	Rast HDP v krajinách eurozóny v rokoch 2007 a 2008	13	Graf 29	Vývoj úrokových sadzieb z vkladov nefinančných spoločností	42
Graf 4	Zmena dynamiky hospodárskeho rastu v roku 2008 oproti roku 2007	13	Graf 30	Vývoj úrokových sadzieb z vkladov domácností	42
Graf 5	Vývoj inflácie HICP v eurozóne	14	Graf 31	Vývoj jednotlivých foriem obchodov na voľnom trhu	45
Graf 6	Medziročná zmena jednotlivých zložiek HICP inflácie v eurozóne	14	Graf 32	Plnenie povinných minimálnych rezerv v roku 2008	46
Graf 7	Vývoj výmenného kurzu USD/EUR v roku 2008	14	Graf 33	Vývoj úrokových sadzieb BRIBOR v roku 2008	48
Graf 8	Úrokové sadzby ECB a EURIBOR	15	Graf 34	Benchmarková výnosová krivka slovenských štátnych dlhopisov	49
Graf 9	Kurzy mien V4 voči euru	15	Graf 35	Vývoj kurzu slovenskej koruny voči euru a americkému doláru v roku 2008	50
Graf 10	Príspevky k rastu HDP	16	Graf 36	Devízové rezervy NBS	50
Graf 11	Vývoj kľúčových sadzieb NCB	16	Graf 37	Podiel na aktívach a spravovanom majetku podľa segmentov: subjekty dohliadané NBS	65
Graf 12	Príspevky k HICP inflácii	17	Graf 38	Mesačný vývoj obeživa	72
Graf 13	Štruktúra HICP inflácie (percentuálne príspevky jednotlivých zložiek k celkovej priemernej inflácii)	22	Graf 39	Denný vývoj obeživa	73
Graf 14	Medziročná zmena cien jednotlivých subagregátov HICP inflácie	22	Graf 40	Vývoj počtu zadržaných falzifikátov	76
Graf 15	Vývoj reálneho hrubého domáceho produktu	24	Graf 41	Štruktúra falzifikátov v roku 2008	76
Graf 16	Štruktúra konečnej spotreby domácností v roku 2008	26	Graf 42	Vývoj počtu transakcií uskutočnených v SIPS	83
Graf 17	Príspevky jednotlivých skupín spotrebných výdavkov k rastu konečnej spotreby domácností	26	Graf 43	Vývoj hodnoty transakcií uskutočnených v SIPS	84
Graf 18	Vývoj exportnej výkonnosti a dovozne náročnosti	27	Graf 44	Podiel normálnych a prioritných platieb na celkovom objeme uskutočnených transakcií	85
Graf 19	Sklon domácností k úsporám a spotrebe	27	Graf 45	Objem vnútrodenných úverov v roku 2008	85
Graf 20	Vývoj miery nezamestnanosti	28	Graf 46	Štruktúra vykazujúcich finančných inštitúcií (podiel na aktívach k 31. 12. 2008)	93
Graf 21	Vývoj bežného účtu a obchodnej bilancie v rokoch 1993 – 2008	30	Graf 47	Vývoj výmenných kurzov krajín V4 v roku 2008	106
Graf 22	Vývoj indexov NEER a REER (16 obchodných partnerov)	36	Graf 48	Informovanosť občanov o eure	108
Graf 23	Príspevky jednotlivých komponentov M3 k jej medziročnej dynamike	38	Graf 49	Názory občanov na zavedenia eura v SR	108
Graf 24	Príspevky k medziročnému rastu pohľadávok PFI voči súkromnému sektoru	39	Graf 50	Začiatok príprav v malých a stredných podnikoch	108
Graf 25	Prírastky úverov domácnostiam od začiatku roka	39			
Graf 26	Prírastky úverov nefinančným spoločnostiam od začiatku roka	40			

ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka 1	Svetová produkcia	11	Tabuľka 21	Štruktúra akceptovateľných aktív SR k 31. decembru 2008	47
Tabuľka 2	Vývoj spotrebiteľských cien na báze HICP (priemer za obdobie)	23	Tabuľka 22	Počet dohliadaných subjektov k 31. 12. 2008	54
Tabuľka 3	Priemerný medziročný vývoj cien výrobcov	23	Tabuľka 23	Počet vydaných rozhodnutí útvaru dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska v roku 2008	58
Tabuľka 4	Tvorba hrubého domáceho produktu a jeho zložiek	24	Tabuľka 24	Počet vykonaných dohľadov na mieste v dohliadaných subjektoch finančného trhu v roku 2008	62
Tabuľka 5	Vývoj hrubého domáceho produktu podľa odvetví	24	Tabuľka 25	Pamätané mince emitované NBS v roku 2008	71
Tabuľka 6	Vývoj hrubého domáceho produktu podľa použitia	25	Tabuľka 26	Hodnota obeživa v Sk	72
Tabuľka 7	Štruktúra tvorby hrubého fixného kapitálu za rok 2008	26	Tabuľka 27	Množstvo obeživa v kusoch	73
Tabuľka 8	Vývoj ukazovateľov trhu práce	28	Tabuľka 28	Vývoj priemernej hodnoty peňažného znaku v Sk	74
Tabuľka 9	Výsledky finančného hospodárenia	29	Tabuľka 29	Počet zadržaných falzifikátov slovenských korún	77
Tabuľka 10	Bežný účet platobnej bilancie	30	Tabuľka 30	Počet zadržaných falzifikátov eur	77
Tabuľka 11	Medziročná zmena vývozu SR a jeho jednotlivých segmentov a príspevky týchto segmentov k zmene vývozu	31	Tabuľka 31	Počet zadržaných falzifikátov amerických dolárov	77
Tabuľka 12	Medziročná zmena dovozu SR a jeho jednotlivých segmentov a príspevky týchto segmentov k zmene dovozu	31	Tabuľka 32	Počet zadržaných falzifikátov ostatných cudzích mien	78
Tabuľka 13	Bilancia služieb	32	Tabuľka 33	Počet transakcií uskutočnených v SIPS	84
Tabuľka 14	Bilancia výnosov	32	Tabuľka 34	Hodnota transakcií uskutočnených v SIPS	84
Tabuľka 15	Bilancia bežných transferov	33	Tabuľka 35	Časový rámec zavedenia eura v SR	105
Tabuľka 16	Kapitálový a finančný účet platobnej bilancie	34	Tabuľka 36	Plnenie maastrichtských kritérií v období hodnotenia EK (marec 2008)	106
Tabuľka 17	Prílev kapitálu v rámci ostatných investícií v členení podľa sektorov	34	Tabuľka 37	Počty účastníkov na vzdelávacích aktivitách	121
Tabuľka 18	Zahraničný dlh SR	36			
Tabuľka 19	Vývoj hlavných komponentov menového agregátu M3 a jeho protipoložiek	38			
Tabuľka 20	Kumulatívne čisté predaje podielových listov otvorených podielových fondov	40			

